

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za po leta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 23. rožnika 1871.

List 25.

Od sv. Očeta bravcem Zg. Danice.

V imenu bravcev „Zg. Danice“ je vredništvo sv. Očetu po telegrafu poslalo 16. t. m. vošilo za srečno doseženo 25letnico, in 18. zvečer je prišel naslednji odgovor:

Papež so vošila po Vas izrečene s hvaležnostjo sprejeli in vse bravec časnikove posebej s posebno blagovoljnostjo Blagoslové.

G. kardinal Antonelli.

V izviru:

Summus Pontifex vota a Te expressa grato animo excipiens singulos periodici lectores peramanter Benedicit.

G. Card. Antonelli.

Svetemu Očetu.

Naj se razglasí tudi latinski, od dr. Vončina zloženi izvir vošila, ki ga je kat. družba poslala sv. Očetu za petindvajsetletnico.

Beatissime Pater!

Decima sexta, quae proxime instat, mensis labentis dies gaudium annuntiat universo catholico mundo, quale nulla retro experta sunt saecula, sed et vix ullum pro futuro experietur. Quod dictante historia duodeviginti saeculorum vix, imo ne vix quidem evenire posse credebatur, vigesima sexta electionis Tuae, Beatissime Pater! anniversaria dies evenisse testabitur.

O beata certe dies! dies prorsus singularis, prorsus extraordinaria, — omnino digna, quam aequae insigni jubilo, ac tenerrimo in Deum gratitudinis affectu prosequatur grex Tuo supremo pascendi muneri commissus!

Haec etenim dies, qualem praeter Beatum Petrum, cujus cathedram tenes, cujusque martyrii centenarium Tu celebrabas, ex omnibus praedecessoribus Tuis nullus viderat, vere doni extraordinarii, vere coronidis instar habenda, qua Deus ter optimus illum Tuum exornare dignatur Pontificatum, quo gloriosorem et germinum, ex quibus nova, generi humano salutifera evolvatur epocha, fertiliorem non norunt historiae ecclesiae annales.

Haec dies, adeo luculentum singularis divinae benevolentiae in Te effusae documentum, sat sufficiens quoque prostat pignus, Deum pro illa infinita sua misericordia, qua Te in vicarium Christi eligere, imo et eidem Christo in cruce pendenti eximium in modum adaequare dignatus est, opinione citius triumphum adducturum pugnae, quam animo adeo invicto, prudentia adeo sublimi, dexteritate prorsus singulari, omni Pontificatus Tui tempore pro domo Dei, pro causa veritatis et justitiae pugnas.

Utinam videant oculi Tui, Beatissime Pater! triumphantem ecclesiam, utinam prae tali triumpho exultans sponsa Christi adimpleat gaudio ineffabili cor Tuum, antequam intraveris in gaudium Domini Tui.

Haec, Beatissime Pater! ardentissima vota, quae flagrans gratissimis in Deum affectibus et perfusa gaudio, quale excitat in omni, qua late patet, orbe catholico decima sexta m. l. dies, ex intimis cordis sui depromunt sodales sodalitates catholicae pro Carniolia adjectis simul aequae enixis ac humillimis precibus, ut vota haec gratiosissime excipere et eidem sodalitati, quae tenerrima, quam variis jam occasionibus facto comprobare eidem felici esse licuit, in Beatitudinem Tuam devotione nunquam sat gloriari valet, benedictionem apostolicam largiri digneris.

Labaci 11. Junii 1871.

Vošilo

Svetemu Očetu Piju IX

za slovesnost pet in dvajsetletnega papeštva. *)

V Gospodu pozdravljeni, Starček terpeči!

Dan prišel Vam v sred' je britkost in težav:
Množino Vam lét Bog naštel je naj večí,
Še slavno bo zmago dočakat' Vam dal.

Že danes prekrasen Vam venci poklonuje
Vsak blagi katolčan, vsak zvesti Vaš sin,
Preserčno zahvalo vsak Bogu daruje,
Ko zemlja obhaja naj lepši spomin.

Že dvajset pet lét je šlo v večne zatone,
Kar Petrove ključce ste vzeli v rokó;
Odklepali, skleпали mnoge ste sponé,
In jarem pretéžki nosili voljnó.

Vživáli ste ključev veljavo mogočno,
Obráčali Cerkvi v prid vikši oblast,
Devici brez madeža ste Vi določno
Izrekli njé slavo, povišali čast.

Razširjali ste po vsem svetu resnico,
Pošiljali delavcev v Božji sadnik,
Terpeli neznansko za sveto pravico,
Postali clo v mestu ste lastnem jetnik.

Kakó Vas milujejo serca vse verne,
Kakó njih molitve puhtijo v nebó!
Kakó se vsim stud'jo kovarstva brezmerne,
Ki roke sovražne čez Rim jih pletó!

*) To vošilce sta zložila bratec in sestra v Ljubljani. Bilo je dopolnjeno in opiljeno ter ga je govorila gospodičina Žužkova v katoliški besedi 16. t. m. Vr.

Pa ktero okó ne bi lilo solzice,
Ko žalost, veselje ob enem zori?
Dočakalo Vaše sijajno je lice
Le v ječi neslišane Petrove dni!

Vsi verni rodovi se toraj radujmo,
Če tudi med ráдостjo mračen je čas;
Zahvalo, veselje iz serca glasujmo
Bogú, ki gotovo uslišal bo nas.

Če tudi nocoj se še morje ne vmíri,
Če tudi obdaja še čolnič vihar:
Le zvesti in serčni bodimo vsi v veri,
Gospod nas zapustil ne bode nikdar!

Iz Serca mu lijejo žarki obilni
V to Cerkev, ki zidal jo sam je Gospod,
Stojí in bo stala na Skali presilni,
To vere in upa zastava nam bod'!

Pošasti, vse bode poglela se sila,
Potihnil bo vsaki sovražni vihar,
Zaupno boš gonil nadalje kermila,
Utrujeni Starček v Rimu čolnar!

In Ti, o Vladar premogočni nad nami,
Ki Piju si Cerkev izročil v oblast,
Dodeli, da s krepkimi še jo rokami
Prav dolgo vladuje le Tebi na čast.

Na zadnje mu vender se daj opočiti,
Ki „Križ je od križa“ okušal britkó;
Nikar se mu s sveta ne pusti ločiti
Poprej, da Mu zmago zagleda okó!

Bratovšina presv. Rešnj. T. v Goriški nadškofiji

z velikim veseljem svojim udom sporočuje, da je zamogla že za leto 1870/71 — po svojem komaj poldrugoletnem obstanku za ubožne cerkve napraviti: 16 mašnih plaščev z vsim, kar je k temu treba, 1 pluvijal, 7 mašnih srajc, 15 poramnic, 7 prepasov, 9 koreteljev, 102 korporalov, 84 pál, 124 purifikatorjev, 24 ročnih pertičev, 4 oltarnih blazinic, 10 obajilnih burz, 12 štol, 3 velumov, 8 plaščekov za ciborium, 12 brisalk, 9 parov palm.

Bile so obdarovane naslednje cerkve, in so dobile:

V Goriški dekaniji.

1. Podružnica Device Marije Brezmadežne v Gorici: 1 mašno srajco, 2 pali, 6 purifikatorjev.
2. Št. Andrež: 4 korporale, 6 purifikatorjev, 5 pál, 1 obhajilno burzo, 1 poramnico.
3. Pevma: 1 belo štolo, 4 korporale, 6 pál.
4. Čepovan: 3 korpor., 6 purifik., 2 brisalki, 2 poram.
5. Ravnica: 4 korporale, 6 purifik., 4 ročne pertiče, 4 pale, 1 brisalko, 1 poram., 1 plašček za ciborium.
6. Bate: 4 korporale, 6 purif., 4 pale, 1 štolo.

V št. Peterski dekaniji.

7. Vertojba: 1 pluvijal.

V Kanalski dekaniji.

8. Kanal: 1 mašno srajco, 6 korporalov, 1 prepas.
9. Ročinj: 1 mašno srajco, 3 korporal., 6 purifikatorjev, 1 brisalko, 1 poramnico, 1 prepas.
10. Banjšice: 1 bel mašni plašč, 3 korpor., 3 purifik., 4 ročne pertiče, 4 pale, 1 poramnico.
11. Lokovec: 4 korpor., 6 purifik., 5 pal, 1 poramnico.

V Tominski dekaniji.

12. Tomin: 1 čern mašni plašč, 1 obhajilno burzo.
13. Libušina: 1 čern mašni plašč.

14. Dreženca: 1 velum, 1 roketelj, 3 korpor., 3 purif., 1 obhajilno burzo.
15. Pečine: 1 koretelj, 3 korporale, 3 purifikatorje, 1 obhaj. burzo.
16. Ponikve: 1 čern mašni plašč.
17. Podmevc: 1 čern mašni plašč.
18. Obloke: 1 koretelj, 3 korporale, 3 purifikatorje, 1 obhaj. burzo.

V Cerkniskem dekanatu.

19. Ravna: 1 bel mašni plašč, 3 korporale, 3 purifik., 4 pale, 1 poramnico.
20. Jageršče: 2 oltarni blazinici, 1 belo štolo.
21. Šebrelje: 1 mašno srajco, 1 prepas, 1 poramnico.

V Bovški dekaniji.

22. Bovec: 1 vijolčast mašni plašč, 1 mašno srajco, 1 prepas.
23. Log: 1 čern mašni plašč, 4 korporale, 4 purifik.
24. Čez-Soča: 1 zelen mašni plašč, 2 korporala, 2 purif., 4 pále, 1 obhajilno burzo.
25. Kobarid: 1 čern mašni plašč.

V Černiški dekaniji.

26. Otlica: 2 oltarni blazinici, 3 korporale, 4 purifik., 1 poramnico, 1 plašček za cibori, 4 palme, 1 štolo violično.
27. Ajdovšina: 1 koretelj, 6 korporalov, 6 purifikatorjev, 3 pale, 1 poramnico, 1 belo in černo štolo.

V Komenski dekaniji.

28. Štanjel: 1 bel mašni plašč.
29. Lipa: 3 korporale, 3 purifik., 4 pale, 1 obhaj. burzo.
30. Kobljaglava: 3 korporale, 3 purifik., 4 pale, 1 brisalko, 1 obhajilno burzo.
31. Šmarje: 1 velum, 4 korporale, 4 purifik., 2 pali, 4 palme.

V Devinski dekaniji.

32. Devin: 5 pál, 1 obhajilno burzo, 1 plašček za cibori, 1 štolo, 2 palmi.
33. Opačjeselo: 1 koretelj, 1 obhajilno burzo.
34. Kostanjevica: 1 koretelj, 1 poramnico.

V Teržiški dekaniji.

35. Pieris: 1 vijoličen mašni plašč.

V Gradiškini dekaniji.

36. Bruma: 1 zelen mašni plašč.

V Ločniški dekaniji.

37. Cerovo: 1 koretelj, 1 štolo.
38. Medana: 1 mašni plašč.
39. Fojana: 3 korporale, 3 purifikatorje, 1 brisalko, 1 plašček za cibori.
40. Kozana: 1 koretelj, 6 purifik., 6 ročnih pertičev, 3 pale, 1 plašček za cibori.
41. Vedrijan: 1 mašni plašč.
42. Šlorenc: 1 korporal, 6 purifik., 1 brisalko, 1 plašček za cibori, 1 poramnico, 6 pál.
43. Kožbana: 4 purifik., 1 plašček za cibori, 1 štolo, 4 pále, 4 palme.

V Karminski dekaniji.

44. Rutars: 1 mašno srajco, 1 prepas, 1 štolo, 1 obhajilno burzo.
45. Mernik: 1 koretelj, 2 korporala, 1 štolo.
46. Dolenje: 1 velum.
47. Korona: 4 korporale, 4 ročne pertiče, 5 pál, 1 brisalko, 1 obh. burzo, 1 plašček za cibori, 4 palme.

V Fjumičelski dekaniji.

48. Fjumičel: 4 korporale, 4 purif., 1 štolo, 1 brisalko.
49. Gradež: 1 mašno srajco, 6 korpor., 6 purifik., 1 štolo, 1 brisalko, 1 prepas.

50. Cervinjan: 4 korporale, 6 purifik., 2 brisalki, 2 poramnici.
 51. Ruda: 1 rudeč m. plašč, 6 purif., 4 pali, 1 poram.
 52. Skodovaka: 6 korpor., 2 purif., 6 ročnih pertičev, 6 pál, 1 brisalko.

Ravnateljstvo, da se več ko mogoče stroškom ogne, prosí prečastite oskerbníštva omenjenih cerkva, naj same o priložnosti pošljejo po reči njih cerkvam podeljene, ter v razjasnjenje pridene, da tisti, ki želijo za prihodnje leto od bratovšine kaj dobiti, morajo svoje prošnje, pismeno in razločno, do konca vinotoka ali saj do konca grudna tega l. vodstvu oddati, in da morejo bratovskih daril deležne biti samo cerkve, v katerih se vedno hrani presv. Rešnje Telo.

Bodi češčen in hvaljen vsaki čas nar svetejši in božji Zakrament!

V Gorici 15. rožn. 1871.

Ravnateljstvo.

Zmaga sv. križa v I. stoletji.

(Konec.)

Aposteljni so po slavnem vnebohodu Jezusa Kristusa in po prejetji obljubljenega sv. Duha jeli najprvo Judom oznanovati in dokazovati, da je tisti Jezus, ktere ga so oni križali in kateri je po svojem prerokovanji od mertvih vstal, njihov Gospod in obljubljeni Rešitelj, in opominjali so jih resnobno, da bi storili pokoro in verovali vanj. Beseda aposteljnov ni ostala brez sadu; mnogi so verovali in na prvo pridigo sv. Petra se jih je dalo kerstiti tri tisuč ljudi.

Med tim so veliki duhovni in pismarji sklenili preganjati aposteljne. Ukazali so jih prijeti, dali jih bičevati, prepovedovali se jim pridigovati v imenu Jezusovem in protili jim še mnoge druge reči. — Herod Agripa, da bi vstregel judom, dá umoriti starejšega Jakoba; Jakob mlajši pa je bil kmali potem od judov z verha jeruzalemskega tempeljna veržen in kamnjevan. — Po umoritvi sv. Jakoba staršega se aposteljni niso več mudili v judovski deželi, temuč so se po Kristusovi naročbi razšli po vsem svetu oznanovat sv. evangelij. Peter, glava sv. Cerkve, oborožen s svetim križem, gre v Pont, Galacijo itd., naposled v Rim. Andrej je slavo sv. križa oznanoval najprej sicer judom, in terpel za to mnogo preganjanja, potem pa je šel k poganom ter razglasoval nauk Zveličarjev v Scitiji, v Epiru, po Gerškem. Janez je šel v Efez in v malo Azijo; Filip je v Scitiji in v Frigiji oznanoval evangelij ter je veliko veliko ljudi z učenjem in s čudeži obernal k veri v Križanega. Bartolomej ali Jernej je učil vero Kristusovo v Indiji, kjer je spreobernal mnogo narodov; potem je šel v veliko Armenijo, kjer je mnogo tisuč ljudi pripeljal k časti sv. križa. Simon se je podal k Peržanom ter jim oznanoval sv. evangelij. Juda Tadej je šel iz Galileje, kjer je nekaj časa pridigoval nauk Jezusov, v Sirijo, Arabijo in Mesopotamijo, in je po teh deželah mnogo tisuč ljudi spreobernal k veri Kristusovi. Tomaž je med vsemi aposteljni prišel naj dalje, ter je Armenom, Medom, Partom, Peržanom, Baktrom, Hirkanom in drugim divjim narodom neprestrašeno oznanoval križanega Jezusa Kr.

Revni ribči — brez podpore so se bili razšli po vsem svetu. Kdo bi se bil zmenil za te revne potnike, ko so trudni korakali po cesti? Kdo bi se bil nadjal, da oni bodo stvaritelji novega sveta? In vendar se je tako zgodilo. Po različnih deželah, po vesoljnem svetu, od vzhoda do zapada so ti ubožni ribči razprosterli mreže svoje, pa niso imeli več vzroka toževati: „Gospod, celo noč smo delali, pa nismo nič vjeli.“ Množico vernih kristjanov je zajela v sé milostiva mreža. Res je, da ni bil še tedaj križ povzdignjen na gore in na poganske tempeljne, toda postavljen je bil globoko v serca

novih kristjanov. Vstanovniki novega sveta, kateri so v roki svoji držali evangelij nebeškega kraljestva, so imeli ob enem tudi ključe do človeških serc.

Število kristjanov se je množilo od dne do dne. Življenje njihovo je bilo hvalno in v zgledovanje; z radostjo in resničnostjo so služili Bogu. Vera v križanega Jezusa jih je zderževala od mnogih krivičnost, živo jim kazaje vsevednega in pravičnega Boga, pred katerim so odkrite vse naše misli, in kteremu se drugač približati ne moremo, razun s čistimi rokami in s čistim srcem. Vera ta jim je dajala moč in serčnost vselej, kadar je bilo treba veliko terpeti in se premagovati. Kazala jim je neskončno ljubezen Božjo, ljubezen Jezusa Kristusa k nam, ktere mu drugač verniti ne moremo, kakor če ga ljubimo nad vse, ker on darov naših ne potrebuje, in če dobro delamo bližnjemu; saj „karkoli storimo kteremu izmed najmanjših, smo storili njemu.“ Pred očmi so imeli oni besede: „ker je Jezus umerl za nas, tudi mi bodimo pripravljene darovati svoje življenje za Boga in za brate svoje.“

Vera v križanega Jezusa jih je oserčevala k pogumnemu bojevanju, k zmagovanju nad vsakterimi težkostmi, poleg besedi sv. Petra: „Ako terpimo s Kristusom, bomo tudi s Kristusom večno kraljevali.“ Iz starega zakona že so jim bili znani različni zgledi viteštva ali zmage po veri, p. Abraham, Noe, Mojzes in drugi. Znano jim je bilo, kako je Abraham z močno svojo vero premagal razne skušnje in težave. Popustil je on prijatelje in bližnje svoje, popustil dom svojega očeta, podal se na pot, ki je bil poln težav. Na Božje povelje je bil pripravljen darovati celo svojega sina, da si je očetovsko serce jako ljubilo Izaka. Sto let je sterpel Noe v veri ter zdeloval barko. Veroval je Božji besedi, ko je sto let poprej napovedal Gospod Bog potop vesoljnega sveta. Mnogi so se mu posmehovali, češ, to je preprost in lahkoveren človek; on pa po Božjem nagibovanji ni jenjal delati, dokler je v poterpljivosti dočakal spolnjenja svoje vere. Po veri se je Mojzes odrekel vsej slavi na dvoru egiptovskega kralja. Vera ga je podučila, da je ne gledé na ljudsko slavo iskal pridobiti si le slavo večnega kralja. To vse stoji zapisano za vse čase k našemu podučanju, da bi v poterpljivosti in potolaženi svoje upanje imeli v svetih pismih. Iz teh in enacih zgledov si kristjan nabirati ima vednost, da le po križu vsled zgleđa Jezusa Kristusa moremo vniti v kraljestvo nebeško. Po križu Bog budi ljudi iz smertnega spanja, kaznuje jih, da bi se poboljšali, očiščuje jih, da bi se svetili v tem veči čistosti. Slovo Božje je divjim narodom pred oči djalo križ kot dokaz ljubezni Očeta nebeškega; slišali so, kako Zveličar sveta srečne imenuje uboge, kako blagoslavlja one, ki preganjanje terpijo zavoljo pravice. Po tem takem so pokojni bili v vseh okoliščinah ter govorili: „Če tudi terpim, kaj to, Gospod Bog dopusti to, da bi me po ozki poti vpeljal v nebo.“ In tako ne revščina, ne nesreča, ne bolezen, nikakoršna težava, ne preganjanje, mučeniška smert celo ni bila v stanu podreti jim vere, upanja in ljubezni.

Tako se je tedaj razlegal glas apostoljski in mnogoteri sad prinašal po vsem svetu; kamen, ki so ga zavergli judje je postal vogeljni kamen novega zakona. Gospod je dal vinograd svoj v najem drugim pridnejšim delavcem. Kraljestvo božje je bilo odvzeto judom, in dano ljudstvu prinašajočemu sad njegov. Spolnilo se je slovo Jezusovo: „In kdor pade nad tem kamnom, se bo razbil; na kogar pa on pade, ga bo sterl.“ Mat. 21, 44. Prišel je čas osvete, kadar se je izpolniti imela ona grozna kletba: „Kri njegova pridi na nas in na naše otroke!“ Mat. 27, 25.

Komaj je minulo 37 let, kar je nedolžna kri pre-

lita bila na Kalvariji, in že se je glas apostoljski razlegal po vsem svetu. Mesto Jeruzalem je zadela kletba, katero je ljud sam nase bil sklical. Pri vratih, pri katerih so Jagnje Božje peljali bili na Kalvarijo, je bilo pri obleganju po rimski vojski perve dni izneseno 150.000 mertvih. Nasproti križu Golgotskemu je skor v eni dan več kot 500 križev postaviti dal Tit; tako da prostora in lesa ni bilo dosti k terpinčenju nesrečnikov. Za 30 srebernikov je bil predan Zveličar: in skor v eni noči so na tisuče judom lakomni sirski in arabski vojaki razrezovali trebuhe, da bi pobrali po njihovih čevah pogoltnjeno zlato in srebro. To je bila poslednja velika noč njihovega bivanja v Jeruzalemu, na katero so se bili sošli judje z vseh pokrajin, dokler so bili po tem razkropljeni po vsem svetu. Jeruzalem je bil razdert in do cela razdjan; le trije stolpi so imeli oznanovati svetu, da je tu stalo nekdanje mesto, poleg Plinija naj ponosniše na vzhodu.

Hadrijan cesar je na mestu tempeljna pravemu Bogu posvečenega postaviti dal tempelj in altar Jupitru kapitolskemu. Judje so zavolj tega na svetem mestu storjenega malikovavstva z nova vstali, on pa je judovsko deželo potem tako razdjal, da je ležalo do 500.000 judov mertvih. Pod smertno kaznijo jim je vsled punta prepovedal, postati le od deleč ter gledati na mesto, kjer je stal prej tempelj. Le enkrat v letu so si z dragim denarjem kupiti mogli to dovoljenje. Grozna šiba in osveta vsemogočega Boga!

Zguba pozemeljskega Jeruzalema je bila le naznailo o mnogo groznejši zgubi nebeškega Jeruzalema, ktera je zadela narod judovski. Kraljestvo Božje t. j. pravo verstvo, katero je bilo odvezto judom, izročeno je stal poganom. Med tim hudobni duh ni hotel tako na lahko pustiti svojega plena. Nevošljivost in maščevavnost poganskih duhovnikov, krivičnost, prevzetnost in ljudska ošabnost je po vseh krajih sveta vzbudila silno preganjanje teh, ki so oznanovali sv. evangelij. Kri se je prelivala po celem svetu. Aposteljni so bili tedaj grozovito pomorjeni. Nekatere so križali, druge žive s kože devali, spet druge na dvoje prežagovali, s sulicami prebadali, raznotero morili. Vsa zemlja je bila pokropljena s prelito kervijo; ali vendar vsa maščevavnost in naj grozovitnejša moritev ni mogla ubraniti slave in zmage svetega križa.

Govor g. M. Močnika v kat. družbi 4. tega mesca.

(Konec.)

Poglejmo nekoliko liberalno časnikarstvo, kako alozni so zopet v tej stroki. Sestradan revež se ne veseli bolj kosca kruha, kakor to časnikarstvo škandalov, posebno če tičejo katoliško cerkev, njeno svečenstvo in njene naprave. Komaj prinesse kakošen list kaj prav pikantnega ter nealano-mičnega iz tega ali unega kraja, vsi liberalni časniki kakor na „komando“ se polasté te imenitne važnosti, in hitro se razglasi dostikrat debela laž po svetu. — Zgledov za to ni treba daleč iskati. — Kaj pa pomaga, ako se potem tudi pokaže, da je bilo vse to iznajdba, liberalni časniki ne prekličejo nič, in njih priverženci prisegajo na to, kar so tam natisnjena najdlji.

Ko so bili fanatični priverženci lažnjivega preroka Mahomeda greško cesarstvo z vojsko napadali, pride greški poveljnik pred saracenskega vojvoda in prosi milosti in prizanašanja. Saracén vzame meč ter začne po njem mahati. Ravno sem milosti prosil, in ti me hočeš umoriti, zakliče Grek! Mevža, brani se, zarohni nad njim Saracén. — Brani se, katoličan, brani se; boja z liberalizmom se ne moreš ogniti, z liberalizmom se ne

dá pogajati: ali ti njega ali on tebe. Milosti in prizanesljivosti ni tukaj. Z vso besnostjo se bojuje liberalizem, vedé, da je njegov čas kratek, in da je rimska Cerkev nepokončljiva. Pa kako se bomo mi z liberalizmom bojevali? — Boj je lahek, ali pa težaven, kakor se že to vzame. — Nič posebnega ali zvenrednega se tukaj ne tirja, in taki boj se ne bije z dlanjó in pestjó, temuč z umom in previdnostjo. Ljudje, kateri ti govoré zoper vero, cerkev in duhovščino, naj ne bodo tvoji prijatelji. Naj nas ne bode sram, za svoje prepričanje kako zbadljivo in žaljivo besedo požreti, naj tudi nas liberalci imajo za černuhe, ali za nedorasle ljudi, kateri — češ da — zmirom vodnika potrebujejo, in ne morejo na lastnih nogah stati. Take psovke so marveč bolj častivne kot sramotivne za nas. Kedar je pa treba očitno pokazati se, takrat se skažimo, kaj smo in kaj hočemo in pri takih prilikah, n. pr. javnih volitvah se zbirajmo kakor vredena vojska okoli svojih voditeljev. Tako delajo ob enacih prilikah tudi liberalci in od tod njih blišne zmage. Veliko prepirati ali besedovati se s takimi ljudmi ne kaže, tim ljudem ni nič za to, da bi resnico zvedili; marveč da bi kterege s svojim besedovanjem javno smešnega storili, in malo norcev brili s temi nevedneži psovanimi klerikalci. Dasiravno ti ljudje od resnic sv. vere, od cerkvene zgodovine dostikrat manj vedó, kakor priprosto kmečko ljudstvo, so pa vendar silo prederzni v svojem govorjenju in poslednjič, ako stvari ne morejo ovreči, veržejo se na osebnost.

Posebno pa hvalim pri liberalcih njih darežljivost. Koliko vendar denarja potrosijo, da dosežejo svoj namen; časnike vstanové in zdatno, materijalno in duhovno podpirajo. — Le poglejte liberalni list v našem mestu, „Tagblatt“ kolikrat so mu že smert prerokovali, pa vendar še živi, je po svoje skerbljivo vredovan in prav éversto laže, grize in pika, — in kdo ga zderžuje, se vé, da ne vem na tanko; mislim si pa, da nekteri darežljivi gospodje, ki se za list žertvujejo in dodadó tudi kar materijalno primanjkuje. Kdo pa n. pr. „Danico“ zderžuje? — Mislim, da zraven duhovstva naj več bolj revni kot bogati ljudje. In ko bi danes vrednika pod zapor deli, ne vém, ali bi to kaj veliko hrupa prizadelo. Kaj veljá, ko bi eni še rekli: Prav mu je, sej je dosti poreden. Ker sem že poprej omenil g. Zimmermana, naj povém še to. Na njegov poziv za brezverske šole — ker šole kakor jih zdaj imamo, še niso dosti brezverske in ne pravi vzor liberalcem — so v Gradcu hitro zložili več tisuč skupaj, tako je bilo brati v „Freiheit-i.“ Vprašam le, ko bi enak poziv katoličanje za povzdigo šolstva napravili, koliko denarjev bi skupaj prišlo? — Da bi darovom, ki se zbirajo za sv. Očeta, kljubovali, nabirajo po nekterih krajih za reveže, na Štajerskem tudi „Schulpfennig“. Pogreša se pri nas tista darežljivost, tisto žertvovanje, brez kterege se nobena ideja ne doverši in v djanje ne stopi. Posamezni delajo in se trudijo, drugi jih pa gledajo, tudi sem ter tje zabavljajo in kritikujejo. —

Pred dvema letoma snovali smo v našem mestu katoliško društvo; upanja in nade je bilo veliko, a le nekoliko se ga je spolnilo. Nekterim ljudem — ne govorim tukaj od revežev, te vsak krajcar težko stane in od teh nobeden ne pričakuje in ne tirja žertvovanja — je bilo preveč te krajcarje na mesec plačevati, glasililo se je: kaj imam od katoliškega društva! Drugi zopet pravijo, za katoliško stvar bi že rad kaj dal, ali za moje denarje se ne bodo stoli in drugo orodje kupovali, ali časniki naročevali. — Pri vsem tem je nekaj vendar katoliško društvo storilo; ako bi ne bilo družega, je to nekaj, da je svet zvedil, da na Kranjskem katoličanje ne spé. Poslalo je pismo zlatomašniku Piju IX; da se je toliko tisuč podpisov za drugo adresno

in do državnega ministerstva nabralo, ima kolikor toliko zaslug tudi katol. društvo, ker je stvar v svoje roke vzelo in vredovalo. Kat. društvo je založilo knjigo „Pij IX Zlatomašnik“ in „Nezmotljivost papežev.“ — Da bi društvo smelo tudi v javnost stopiti in bolj svobodno gibati se, osnovalo se je iz srede katoliškega društva iz doraslih mož katoliško politično društvo, čigar poglavitna naloga je, da postanejo katoliška načela v deržini in deržavi merodajavne. Komur je tedaj mar za katoliška načela in se ne sramuje tudi očitno spoznati se za katoličana, naj pristopi v katoliško politično društvo. Proč tedaj z vsako osebnostjo, proč z malenkostmi, in praznimi izgovori; združujmo se pod katoliško bandero, in združena moč nas bo pripeljala do omenjenega cilja. Zraven pridnega delovanja ne pozabimo tudi molitve.

Stvar, za katero se ne moli, je že zgubljena. Moliti in delati, to naj bode naše geslo, in ako je Božja volja in so nam okoliščine vgodne, naše delovanje ne bo ostalo brez sadu in prida, le rok ne križem deržati! Ko bi pa okoliščine drugač se zasukale, in bi društvo móglo prenehati, nam zarad tega serce ne bo upadlo; ker ne vemo, ali smo sploh mi vredni in pripravi, da se nas previdnost Božja poslužuje, nam veljá v tolažilo, da smo storili, kar je bilo v naši moči. Da so katoliška društva dan danes res prav izdatna, v nekterih primerljajih skor edina pot, po kateri se širi katoliška zavest in toliko da ne neogibljivo potrebna pot, to nam kažejo prigodbe našega časa. Sv. Oče so katoliške družbe večkrat pohvalili in o njih koristi govorili; tudi naše katoliško društvo so pohvalili in svoj blagoslov mu podelili. V tej stvari se nam tedaj ni treba bati, da bi bili na napačnem potu. To pot nam kažejo tudi naši neprijatelji. Vprašam le, katero društvo je bilo prej v Ljubljani, ali konstitucionalno ali katoliško? Kakošna je bila prva javna delavnost konšt. društva? — Učimo se tedaj prizadevnosti in delavnosti od svojih neprijateljev.

K sklepu še nekatere besede. Tisti žalostni večer, ko je Jezus slovo jemal od svojih učencev, jim je rekel: „Nocoj to noč se bote vsi nad menoj pohujšali;“ sicer pa je Kristus rekel: „Srečen je tisti, kateri se nad menoj ne bo pohujšal.“ — Ali se mar hočemo pohujšati nad Jezusovim življenjem in naukom. Tega nikakor ne. — Svet se je pohujšal nad njegovim nizkim in zaničevanim stanom, nad revno smertjo na križu. Tako je tudi Jezusova cerkev na zemlji vedno tu ali tam zaničevana in preganjana, dostikrat v silnih britkostih in nadlogah. O takih prilikah, v takih časih se spominjamo omenjenih zveličarjevih besedi, in ne bomo se pohujšali nad zaničevano Kristusovo nevesto. Noč pomeni tukaj dela teme, kakor je Kristus sam rekel: To je vaša ura, ura teme. Ali noč bo minula in za njo bo nastopil beli dan, beli dan, o katerem se bodo radovali pravični nad zmago katoliške cerkve. Kamor sedaj oči obračamo po Evropi, povsod je še tema, vendar iz kervavih razvalin francoskega glavnega mesta se nam kaže zarija belega dné. Novošegna, kerščanstvu nasprotna načela so se l. 1789 porodila ravno v Parizu, tam se je pervikrat čulo, da vladarji vladajo nad ljudstvom po ljudski volji, po milosti ljudstva, a ne „po milosti Božji.“ — Koliko veljajo ta načela dejansko speljana, nam ravno sedaj priča gnjusoba razdjanja, katero je prišlo nad Veliko mesto. Kedar enkrat ljudstva in vladarji spoznajo, da pravični Bog svet vlada, in da so ljudstva in kraljestva po Božji modri previdnosti na svetu, se bo mir povernil v razburjeno Evropo; preden pride do tega, se bo pokazal liberalizem tudi drugod v svoji pravi podobi.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Dominik Savio. Poslednji sošitek ginljivega življenja tega novega Alojzija je katoliška družba ravnokar na svitlo dala. Ker so v poprešnjih 3 zvezkih tudi druge, politiške tvarine vmés, so se zdaj drugi sestavki izločili in zvezalo se je skupaj le to samo, kar tiče življenje Dominikovo, in prodaja se (po 20 kr. pri Gerberji) cela knjižica, ki je za mladino zlasti dan-današnji kaj koristna in pripravna, ker v nji ni nič izmišljenega, ampak pravo zerno, resnično življenje, s čudeži poterjena svetost. Za darilo o prvem obhajilu, o preskušnjah itd. ni boljšega mem tacih izglednih naukov.

Petindvajsetletnico duhovnov ljubljanske škofije od l. 1846, ktera je bila undan v Danici napovedana, je obhajalo 14 duhovnov pri sv. Jakopu prav slovesno, in veliko ljudstva se je vdeležilo tega spodbudljivega opravila. Pričujoči so bili gg. duhovni pastirji: Bartol, Finc, Hiti, Jakšič, Köstel, Narobe, Šular, Stupar, Zadnik, Zupan, Žerovnik, potlej nadškof. tajnik monsign. Globočnik, vrednik Jeran in g. Toman, pridigar v Terstu. Pogrešal se je fajm. g. P. Vartol. Pet jih je pa umerlo: Dovjak v Afriki, Lavtižar v Ameriki, Žuzek na Ježici, Št. Peterlin in Rupnik na Notranjskem.

Opravila so se pričele ob sedmih, sicer maše že poprej. Mestni fajmošter g. Köstel je imel praznično, monsign. Globočnik pa černo slovesno sv. mašo, oba z obilno azistencijo med donečo glasbo. Vmes je Jeran v kratkem nagovoru pojasnil, kaj smo v teh 25 letih žalostnega in veselega doživeli, opomnil, da je velika dobrotta Božja četrstoletje duhovstva v delu, in izrekel željo, da bi mogli pred smertjo še nadomestiti in popraviti, kar smo zgrešili in zamudili. G. sošolec Köstel je bil v cerkvi vse prav lepo vravnal in pripravil. Pri njem je bilo tudi skupno kosilo med prijaznimi pogovori in dobrimi sklepi za prihodnje, zlasti za naš dušni blagor. Da ni bilo brez navadnih in posebnih zdravic, se že tako vé. Pred kosilom smo sv. Očetu v Rim naznanili, da smo posebno veseli tega, ker smo z Njimi vred 25letnico obhajali, smo jim srečo vošili in jih prosili za sv. blagoslov, da bi mogli še nadalje srečno delati v vinogradu Gospodovem.

Naj bo vse Bogu na čast in dušam v zveličanje.

Iz Krašnje, 17. rožn. Mnogokrat se je na Kranjskem že obhajala 25letnica, pa taka 25letnica, kakoršna se je letos obhajala po vsem keršanskem svetu, nima enakosti. Pomnil je bo narod slovanski.

Že dolgo časa se je sklepalo, kako 25letnico papeštva slavnega Pija IX spodobno obhajati, in določilo se je v bližnjih farah limbarske goré, da naj bi se ta slovesnost veršila v romarski cerkvi sv. Valentina. . . Ko je ljudstvo ta sklep zvedilo, razširilo se je to še po daljnih krajih, ter se sklepalo svečanosti se vdeležiti. — Približal se je predvečer imenitnega dnéva 16. junija, kterege dne so bili naš vikši pastir, sv. Oče, pred 25 leti za papeža izvoljeni. Iz vseh cerkvá slišalo se je praznično zvonjenje, s hribov pa veselo streljanje. Ko se je pa zmračilo, so doline in hribi migljali v kresih v taki množini, da se ljudstvo ne spominja enakega razsvitljenja. Ognji so se vidili na takih višavah, ktere so še dozdej snežene.

16. zutraj zgodaj hiteli so ljudje k cerkvam, se zbirali k slovesno obhajanim sv. mašam in k procesijam, ktere so se napravljale na goro k sv. Valentinu. V Krašnji, v Blagovici, v Moravčah in Pečah bile so določene cerkve za prvo obhajilo slovesnosti tega dneva, kjer je mnogo bilo sv. obhajil, ljudstva pa toliko zbrana, kakor o naj večjih praznikih. Od tod so se po dale procesije na milosti polni kraj, na Limbarsko goro

med molitvami, veselim petjem, zvonjenjem in streljanjem. Oh! kako lepó in ginljivo je bilo viditi trumo za trumo ljudstva iz 10 fará stopati s cerkvenimi banderi na visoko goro, kjer so bile sprejete od v. č. gospoda dekana Janeza Tomana in vpeljane v vso ozaljšano ondotno cerkev.

Ob 9 se je začela služba Božja. Ljudstva je bilo gotovo nad 5000 duš in ni moglo v sicer prostorno cerkev; bile ste dve svečanosti primerni pridigi, ena zunaj, druga v cerkvi. Moravški gospod duh. pom. Juri Zorc kazali so ljudstvu imenitnost papeža Pija IX, da smo jih dolžni spoštovati, častiti in ljubiti; Pečki fajmošter gosp. Janez Kapuz so pa spominjali ljudstvo na preganjanje sv. cerkve skozi vse stoletja; da je sila peklena ni zmagala, in je zmagala ne bo. In gotovo je, da popred bodo jenjali delati papir, in popred se bo posušilo črnilo, s katero liberalubi, prostomavtarji črnijo sv. cerkev, kakor pa bo ona nehala. Potem so darovali v. č. gospod dekan slovesno peto mašo med izpostavljenim presvetim Rešnjim Telesom Večnemu Očetu, da bi Njih svetost Pija IX še dolgo ohranil pri življenji, ker tako čversto, neustrašeno vodi kermilo svete cerkve, da bi kmalo cerkvi milostno podelil zaželeni mir, napolnil vse keršansko ljudstvo z gorečnostjo in serčnostjo prvih kristjanov. Med veliko sv. mašo so še 3 duhovni opravili presv. daritev, in sicer edin zunaj cerkve pri oltarji pod lópo. Pred zadnjim blagoslovom z Najsvetejšim so gospod dekan rekli klečijočemu ljudstvu, kako serčno bi jih vse sv. Oče, nezmotljivi sv. vere učenik, danes kot svoje otroke blagoslovili, ko bi se znašli pred Njimi v Rimu; ker pa niso tam, naj jih toliko obilniši blagoslovi Jezus Kristus za toliko ljubezen, spoštovanje in gorečnost, ki jo skazujejo za Njegovega namestnika na zemlji.

Skušnja nas uči, da toliko zdravejši je kraj, kolikor bolj vetrovi čistijo ozračje. Tudi v sv. cerkvi se zdaj dan na dan to poterjuje; kolikor bolj se ne vetrovi, ampak viharji sovraštva, zaničevanja, sumničenja, obrekovanja in preganjanja zaletujejo v vse, kar je kristjanom svetega, častitljivega, toliko zdravejši duh keršanskega življenja in toliko večja gorečnost v dobrem se med kristjani razodeva. Kazala je zopet slovenska Krajina, da v nji stanuje veren, pobožen, kerš. narod.

Iz Terziča, 16. rožn. (Iz prijateljskega pisma.) — Včeraj popoldne ob 4 se je pri nas z vsimi zvonovi zvonilo kakor k velikemu prazniku, ker je danes petindvajsetletnica sv. Očeta. O 1/2 8 zvečer je bil sklep osmine sv. Rešnjega Telesa in potem veličastno razsvetljenje vsega mesta; po vsih hribih na okrog so goreli kresovi; z našega mostovža se jih je vidilo 14. Vse hiše so se bile z zelenjem in cvetličjem ozaljšane, viditi je bilo 10 lepih prezornikov (transparentov) in razne podobe iz neštevilnih svetilk. Kakor pri belem dnevu smo hodili po ulicah. Od 8. do 10. ure je igrala glasba po mestu. Davi zarano je bila jutranja glasba (budnica). Da se je tudi streljalo, se tako vé. Vsak je pripomogel k slovesnosti, kar je mogel (zunaj enega samega). Čez vse pa me veseli prelepa pobožnost v cerkvi; imeli smo v kapeli sv. mašo z blagoslovoma in slovesnim petjem in silo vernikov je bilo pri sv. Obhajilu. Ob 8 so se mali pri šolski maši z gosli skazovali; tudi so bili vsi večji otroci pri sv. Obhajilu.

Pristavek. Bolj natanki, lepi popis je za zdaj prepozno prišel; toraj prihodnjič. Vr.

⊕ **Konjice 11. junija.** Kako so pač konjiški farani srečni. Nar lepši farno cerkev ze imajo, pa še vselej kaj novega dobijo. Pred dvema letoma so jim njihovi prečastiti dušni pastir omislili prekrasen veliki oltar v gotiškem slogu, potem so si kupili nove zvonove, letos se jim stavi nova streha na zvonik, ki bo s ku-

prom krita gotovo nov kinč konjiške farne cerkve. V nedeljo popoldne pred večernicami ste se pa dve prekrasni tabli Serca Jezusovega in Marijnega postavile vŕtric velikega oltarja. Kdor ji je videl, vsak je moral reči, da ste prav lepi, taki, da jima blizo in daleč ni para. Kakor so prečast. korar in nadžupnik z lece povedali, so ji kupile križevske bratovšine dekleta same. Stanejo še čez 150 gld.; pa so denara tudi vredne. Sliki je preskerbel narodni umetnik A. Tomec pri sv. Vidu nad Ljubljano, ter jima sam naredil prav lepe gotičke okvire. Ta domači umetnik se z dobro vestjo smé priporočati čast. gg. duhovnim, ki imajo kako podobarsko delo. Nar lepši kinč velikega oltarja sta dva postranska svečnika, vsak čez 7 čevljev visok, ktera je letošnjo zimo prekrasno izdelal znani g. Fantomi. Ker sta bela in le malo pozlačena, se k velikemu oltarju neizmerno lepo prilegata. Tudi naše ljudstvo začenja spoznavati, da ni le to lepo, kar se prav močno sveti, temuč vse se mu dopada, kar le skupaj sopi.

Konjičani imajo pa tudi veliko kat. politično društvo, kteremu so kmeti bližnjih fará v lepem številu pristopili. Pri poslednjem zboru dne 4. t. m. so nam Ločki gosp. župnik J. Virk prav dobro popisali nekega Dölingerja — in tudi razložili, kako velike kazni si nakopá, kdor bi ž njim potegnil. Hvala visokočastitemu gospodu, ki nas so že večkrat v kat. pol. društvu s prav mično in domačo besedo razveselili in podučili. Bog jim daj ljubeza zdravja!

Z Berd, 16. junija. Dovoli, draga mi Danica, tudi meni predalček, da nekoliko besedi spregovorim. Včeraj, t. j. 15. t. m., so bile zvečer Berda in vsa bližnja okolica polne naj slajšega domačega veselja, kajti praznoval se je velečastni predvečer praznika petindvajsetletnice našega sv. Očeta Pija IX, in sicer tako krasno in tako miloslavno, kakor se spodobi takemu svetemu dnevu. Koj ko se je začelo mračiti, so naši Brici začeli streljati in nabivati. Prižgani kresovi so pa povikševali ta sveti večer s tem, da so cele Berda in okolica bile razsvetljene. To ti je bil jako krasen pogled, ter ni mogoče z besedami povedati in popisati. Slišalo se je od bližnjih in daljnih krajev streljanje in nabivanje, da je človeku serce skakljalo. Posebno pa se je moral človek veseliti, ker vidilo se je, da se Bricem posebno sveta reč čedalje bolj zbuja in veljavnost dobiva, in če je tega kdaj treba, je gotovo treba v sedanjem času, ker imamo ne le očitnih, temuč tudi še skritih sovragov na kupe; tedaj, ako Bog dá in sreča slovenska, jih bode vendar vže spoznali in serčno premagali. — Za druge duhovne opravila se bode cerkvena svečanost v nedeljo obhajala.

Naj gleda tedaj italijanski hudournik sem čez mejo, in vidi naj, da so Brici drugo ljudstvo nego popačeni Lahi, ki so sv. Očeta obropali, in da so s katoličani vesoljnega sveta vred za sveto vero in sv. Očeta goreče vneti; toraj bode tudi sveto mesto Rim z božjo pomočjo le malo časa v roparskih rokah, kajti pregovor pravi: „Človek obrača, Bog pa oberne.“

Učitelj, tajnik in vojak.

Iz Slivnice, 16. jun. †. — (Slovesnost. Smešnost. V Ameriko.) 15. junija zvečer so bili pri nas napovedani kresi zavoljo 25letnice papeževanja sv. Očeta Pija IX. — Ko se je to oznanovalo ljudem, smo si mislili, da nam bo vsa slovesnost spodletela; pa ni tako! Okoli Maribora ino posebno na našem Poharju je gorel kres za kresom. — Ob 9 zvečer je prvi zasvetel, za njim se je njih prikazala cela truma; naše Poharje je bilo razsvetljeno kakor z obilnimi lampicami pri Božjem grobu; nekteri kresi so jasno goreli po pol ure, drugi po celo uro; eni so bili dvojčeki, drugi trojčeki visoko na Poharji; eden se je bil celo s štirimi verhunci kaj prijazno

gorel. — Kakor pri nas, tako so tudi drugod okoli Maribora vse slovesno in lepo razstavljeni kresi po gorah za Dravo. — Vse to nam je lepo znamenje veselja in ljubezni do sv. Očeta, ktere ljubimo vsi Slovenci in Njim še za naprej v pravi otroški ljubezni zvesti ostati želimo. — Ko sem vse te krese okrog sebe ogledoval okoli 10. ure, je bilo moje serce zdaj v Rimu, zdaj pri kresih, zdaj v bližnjem mestu Mariboru, in mislil sem si, zdaj se smodijo vsi brezverneži, — in glejte smešno resnico: nekemu človeku so se možgani osmodili tudi pri nas. — Ko je po 10 zadnji kres bil prižgan, ki je skoro celo uro gorel, kar neki mož, ki se daje klicati za gosp. R—, v vsi naglici pride nad gosp. učitelja kričeč: „Feuer — Feuer!“ po vsi poti; ljudje se zbirajo in se mu smeja; on pa tirja, naj se mu cerkev odpre, da se na plat zvoní za ogenj. — Učitelj že davno ni več cerkvenik, mežnarja s ključi pa našel ni; — tako se je ubogemu vsa pamet zasmodila! (Konec nasl.)

Iz Berolina, 9. junija 1871. Potovanje iz Ljubljane do Dunaja je bilo prav srečno; imel sem znancev v družnji. Na Simeringu, visoki gori med zgornjim Štajarskim in spodnjim Avstrijskim, nas je hudo zeblo, ker je močno deževalo in ta gora je polna snega. — Na Dunaji sem našel vse spremenjeno; mesto rase, ker novih hiš se nahaja dokaj, in sicer na prostorih, kjer sem poprej gledal drevje in zidovje; in dasiravno sem na Dunaji domač bil, vendar bi ga kmalo ne bil poznal. V mnogem oziru je Dunaj v mojem dragem spominu; vsaj tukaj sem preživel 4 leta svojega nar lepšega življenja, in v tolikem mestu sem lahko ljudi na vse strani opazoval. Pa kako se to mesto spreminja! Ne samo po vnanjem, ampak tudi po svojem notranjem življenji. Nekdaj je bil Dunaj sedež čverstega živega katoličanstva, in v mestnem odboru so bili možje, kateri so imeli serce za vero in za stanovitni blagor mesta; zdaj gospodarijo tu ljudje, ki imajo veljavno besedo, katerih so nar lepše nove hiše, kateri imajo denar, in mestni gospodje v svojih posvetovanjih se vtikujejo v verske reči, za blagor mesta jim je manj mar. To se kaže n. pr., ker so zdaj zaverгли milijon in dve sto tisučev za cevi, ktere so po mestu nastavili za vodo, pa so pretenke, in zdaj jih izkopujejo; tako je razdjano po Dunaji, kot da bi sovražnik tam gospodaril. Mesto se pojduje. — O šmarnicah so mi pravili, da jih ljudstvo obilno obiskuje; zadnji večer sem se tega sam prepričal v cerkvi sv. Karola Bor. na Vidnu.

V Beču sem imel mnogo opravil, in opravivši vse sem hitel na severni kolodvor in se peljal skoz Berno — mesto polno fabrik — po lepih in rodovitnih, tudi v zgodovinskem oziru imenitnih krajih v Prago, glavno mesto česke dežele, mestna hiša ima napis: „Praga caput regni.“ Praga je v resnici mično, živo mesto ob bistri reki Vltavi (Moldavi), čez katero je dolg most, kakoršnega še nisem videl, poln svetih podob iz kamna. Mene je mikala pred vsim cerkev sv. Vida, stolnica, v kateri je grob sv. Janeza Nep., in bil sem toliko srečen, da sem pri njem maševal. Cerkev to popravljajo vsestransko, zunaj in znotraj, toraj se težko tukaj mašuje; tudi ne hranijo tukaj sv. zakramentov zavolj popravljanja. Ob času godú sv. Janeza je bilo vse polno ljudi iz daljnih krajev.

Praga hrani premnogo svetinj in ostankov raznih svetnikov, in zatoraj imajo v praški škofii poseben spomin vseh teh svetnikov in svetnic „festum Reliquiarum“ Ko sem Prago od vseh strani in v vsakterem oziru pregledal in opazoval, kar je bilo moč, sem djal: Pač je vedil pruski častnik, kaj je govoril, ko je Prago o večernem solncu ogledoval s hribčeka sv. Lovrenca ter je rekel: „Vredna je, da jo Prusii pritaknemo, anektiramo.“ — Obstanke, se vé, v Pragi mi ni bilo, in tako

se peljem naprej; posebno lep, rodoviten kraj je okoli Terezine in Litomic, to je pravi raj česke dežele, to je njena žitnica, tukaj zase vsako sadje, katero izvažajo na vse kraje, posebno na Saksonsko in v Prusijo. Na potu sem imel veselo drušnja, in ker me niso poznali, sem lahko marsikaj poprašal, tako tudi o husitizmu. Odgovoril je neki postaven mož: „Naši velikaši se z njim bahajo, kateri so že zdavnaj cerkvi herbet pokazali.“ — Tako smo prišli v Bodenbah, ki je zadnja postaja železnična našega cesarstva, in smo šli v bližnje prav prijetno mestice Tečen, kjer ima oče grofa Leona Thuna svoj prelep grad in neizrekljivo lep vert, ki je vsakemu odpert. Razgled od tukaj je tako lep in obsežen, da ne morem popisati. Farna cerkev je delo novejšje in ima svoj začetek od tod: Grofova družina se je peljala po hribu navzdol, pa konji so se splašili, in na stran zavili; obvisel je voz na drevesu in družina je srečno z voza se skobacala; v hvaležni spomin so ondi postavili križ, k kateremu so vsak dan molit hodili. Ko to drugi ljudje vidijo, so tudi hodili molit. Grofinja pa dobi dobro misel in pravi: Toliko se tukaj moli, ali ne bi bilo prav, da mi hvaležnost Bogu skazemo in tukaj cerkev postavimo; in tako se je zgodilo, da je zdaj tukaj prelepa cerkev sv. Frančiška Ksav., ki ima še to posebnost, da je menza prvih treh altarjev prav natorni (vrešeni) kamen, ki je iz skale tako pripravljen; tudi cerkev nima nobene posebne podlage, je kar na skalo zidana. Gosp. fajmošter so me opomnili, da naj, kadar v Solnograd pridem, ondotno cerkev s to primerjam, in bom se prepričal, da je prav v tem, se vé veliko večjem slogu zidana.

V Tečenu sem se zapisal na barko do Draždan, in tako slovo vzel od cesarstva našega za nekaj tednov. Vožnja na barki do Draždan je bila prelepa; ta kraj ob reki mogočni Albi se ne imenuje zastoj „zaksonska Švica“, ker perve tri ure smo se vozili med visokimi gorami in strahovito lepo visečimi pečinami, ob bregovih blizo pa so prezale vasi. Postaje imajo skoz in skoz slovanska imena, znamenje, da tukaj so nekdanj bivali Slovani, pa zdaj se govori sama nemščina, katero sem prav težko umeval; ljudje nekako čudno zategajo in po francoski zadnje sloge povdarjajo.

Tako smo po vožnji od 8½ zjutraj dospeli ob dveh popoldne v zakonsko glavno mesto Draždane.

Iz Hamburga bom dalje pisal, kamor se popeljem danes popoldne. J. Sterbenec.

Opomba. Imamo pisanji g. dr. J. Sterbenca tudi že iz Bremena, Hamburga in Kolina pa zavoljo gnječe moramo za ta pot prejenjati. Vr.

Razgled po svetu.

Francoski škofje v pastirskih listih opominjajo k pokori in k molitvi. Dupanloup pravi v prelepi pastirnici: „Ako se Francosko k keršanstvu ne verne, je zgubljeno.“ To je rečeno zlasti o politiki francoski in zamore služiti tudi Avstriji, ki jo hočejo brezverci tirati na brezversko polje. — Verzajlski škof zavrača na plemenite besede nekega očitnega pisma Henrika Burbona, na národni zbor, ki je priporočil deželi molitve, na bogoljubne duše, ki se darujejo po samostanih itd. in razodeva upanje, da se v novo odpira lepa stran zgodovine francoske vstrič zanikarnost, revšine in sramote, katerih je polna njih politiška zgodovina od l. 1789 nadalje.

Iz svobodne Amerike piše novjorški cerkveni časnik med drugim: Parska vlada je storila prav hudo samovoljno nasilstvo. Ne le da je škofom odrekla razglašenje in naznanilo dogme o nezmotljivosti, temuč je to tudi z osornimi besedami podpirala (motivirala). Do tega tedaj je prišlo na Parskem, da se posvetna go-

sposka prederzne vikšega škofa v čisto cerkvenih rečeh podučevati, kaj je pravo! —

Parsko blezo še ni dosti ponižano, da je katoliški kralj postal „servus humillimus“ luteranskega cesarja Vilhelma in pa Bizmarka, temuč se hoče s svojimi pregrehami zoper Cerkev čisto ugonobiti?

Iz Ljubljane. Popolnoma odpustek. Papeževi okrožnici od 15. majnika in 4. rožn. (posnetek v Dan. v II. 23. in 24.) je prinesel škofijski vradni list zaporedoma v št. XXVII in XXVIII. V poslednjem so sv. Oče odperli zaklad duhovnih dobrot in dali oblast, da smé vsak škof v svoji škofiji 16. ali 21. rožn. ali kateri koli drugi dan Papežev blagoslov s popolnim odpustkom vernikom podeliti. Naš milostljivi gospod knez in škof, kakor je v škofijskem listu pristavljeno, bodo ta Papežev blagoslov s popolnim odpustkom podelili vsim vernim ljubljanske škofije 29. rožnika, to je v praznik sv. Petra in Pavla pri slovesni maši v stolni cerkvi sv. Nikolaja. Znano je, da k temu je potrebna poprejšnja vredna spoved in sv. Obhajilo, in da se mora v namen sv. Očeta moliti.

Petindvajsetletnica se je obhajala od konca do kraja častitljivo in veličansko. Razsvitljava ljubljanskega mesta 15. t. m. je bila splošna in tako sijajna, da je Tagblatt od besnosti jel lampice in lučice zobati, to je, tajiti, kar je vender ves narod vidil in je tudi „Laibherica“ prisiljena resnico priznati. Drugi pot več.

V god sam so bile spodbudne cerkvene opravila po mestu. V nunskem kloštru je bilo 150 deklic pri sv. Obhajilu. Po častitljivi Božji službi so otroci s silovitim navdušenjem papeževo himno peli. Naslednjič je bilo v kloštru 60 naj revniših otrok, bosih itd. nasitenih, obdarovanih in tako sladko razveseljenih.

Pri Božji službi katoliške družbe pri sv. Petru je bila ljudi polna cerkev, pri sv. Obhajilu prav veliko vernikov. Veliko mašo so imeli prečast. g. kanonik Fr. Kramar, pridigal dnevu in slovesnosti prav prilično g. stolni kaplan Klun.

Pri besedi zvečer je bilo polno ljudstva in vse se je prav dobro obneslo, govorjenja, petje, deklamacija in živi podobi. Pri zadregi s prostorom moramo to in dokaj navdušenih dopisov od mnogih krajev odložiti. — Tagblatt se teh popisovanj že naprej boji, in po pravici, zakaj, če kterikrat, se je zdaj pokazalo, da Tagbl. nima nič z narodom in narod nič s Tagblattom.

God sv. Alojzija je šolska mladina vendar sploh obhajala; tako na pr. perva in druga mestna šola s pervim sv. obhajilom pri sv. Jakobu, vadnica z mašo v stolnici sv. Nikolaja, realka na Rožniku, gimnazija v nunski cerkvi, kjer so slovesno sv. mašo s primernim tehtnim ogovorom o sv. Alojziju in o Piju IX v dan njihovega venčanja imeli stolni prošt, preč. g. J. Kr. Pogačar. Da bi pač 25letnica tolikega prijatelja šolski mladini, sedanjega papeža Pija IX, na prošnjo njenega zavetnika sv. Alojzija, bila daničica boljše prihodnosti tudi našim šolam!

Gosp. dr. H. Pavkar, špiritval, je postal kanonik. S tolikoletnimi kerš. nauki v nunski cerkvi, z bratovš. sv. Reš. Telesa itd. si je pridobil velike zasluge, ter mu vsak čestita za to dostojnost.

Tudi ljubljansko duhovstvo je med dragimi telegrami iz Ljubljane po dr. Vončinu poslalo v Rim svoje vošilo sv. Očetu, v katerem je omenjeno, kako so verniki tega mesta z razsvitljavao, z molitvijo po cerkvah in s sv. Obhajilom skazovali gorečnost za sv. Očeta.

Iz Gorice. Vabilo k svečanosti o priliki 25letnice kronanja Sv. Očeta Pija IX, ktero je napravilo centralno semenišče v Gorici 21. junija 1871, obsega na-

slednji program: Zjutraj ob 10 uri slovesna maša. Popoldne ob 4. uri slovesne večernice. — Ob 6 popoldne v refektoriji: 1. „Dolenski stopaj“ za gosli in violon, zložil H-s. 2. „Vvodni govor“ latinski. 3. „Exultate,“ zbor z godbo. 4. „Pervaštvo papeževo in njegova nezmotljivost,“ govor slovenski. 5. „Peter ti si skala,“ samospév za tenor, gosli, violo in violon. 6. „Adagio,“ za gosli in violon, zložil Haydn. 7. „Slava Pija IX,“ govor talijanski. 8. „Inno di Mentana.“ 9. „Sonate“ za glasovir, zložil Janez Nep. Humel. 10. „Koliko je stanovitnost papežev cerkvi koristila,“ govor hervaški. 11. „Kdo je mar?“ Besede Koseski-ta, napev Dr. B. Ipavec. 12. „Miserere,“ iz opere „Trovatore,“ zložil Verdi. 13. „Pobratimija“ zbor za bariton in tenor-solo, zložil A. Hribar. 14. „Žive podobe,“ vmes godba.

Kup dopisov prihodnjič.

Britka in koristna novica: Z vabilom k naročevanju na Danico se je zakasnilo!! Prosimo: pošljite, pošljite naročnino do založnika Jož. Blaznika brez pomude, kateri ste bili samo na pol leta naročeni; pa veliko novih seboj pripeljite! Cena za pol leta: po pošti 2 gold. 20 kr.; za v tiskarnici prejemanu 1 gl. 80 kr.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Duhovni od l. 1846, ki so s sv. Očetom vred 25letnico obhajali, so iz hvaležnosti do Boga in iz vdanosti do sv. Očeta zložili: 1 ces. cekin v zlatu, 2 tol. po 2 gl. in 3 gl. sr. star. den., pa 45 gl. a. v. — Neimenovana roka 6 gl., druga 1 gl. sr., po g. J. Rozmanu, prosite sv. blagoslova. — Dr. V. 2 gl. v sr.: „Dominus subsannabit eos.“ — Neka oseba 1 križavec za 2 gl. 12 kr. star. den.; voši sv. Očetu srečo za 25letnico. — Z Ježice zbirka 18. t. m.: 6 gld. 20 kr. novega in 2 gl. 23 kr. srebern. st. den. Vsi darovavci prosijo papeževega blagoslova za srečno zadnjo uro. — G. M. M. 5 gl. — Sv. Očetu daruje čeda in pastir v Žalni za petindvajsetnico 25 gld. 20 kr. z željo: Bog Njim daj še doživeti zmago nad sovražniki Boga in njegove sv. Cerkve! — Duhovnja v Černem verhu nad Polh. gr. daruje sv. Očetu Piju IX za Njih petindvajsetletnico 10 gl. v pap. in 1 gld. v sr. — Darov o 25letnici v frančiškanski cerkvi 36 gl. v pap. in čez 9 gl. razn. den. v sr. — B. De R. 15 gl. s pristavkom: „Oh, Dio faccia, che tutti gli inimici suoi vengano alla riconoscenza dalla Sua infallibilità!“ — Z Gojzda nabirka med slovesno sv. mašo 18. rožn. — Iz Polh. gradca — ofer pri slovesnosti za sv. Očetu — 30 gld., ki jih darujejo: „v znamenje sinovske ljubezni in popolnoma vdanosti do sv. Očeta s ponižno prošnjo za sv. blagoslov, da bi ostali vedno zveste ovčice svojega v veri nezmotljivega Pastirja. — Deklice znotranje šole v gospejskem Uršul. samostanu v Ljubljani so same sebi pritergovale in tako častitljivemu svojemu sv. Očetu darovale za prelepo petindvajsetletnico 52 gl. v sr. star. in nov. den., ter prosijo za sv. blagoslov, da bi mogle prav bogoljubno živeti in zveličano umreti. — Pri darovanju 18. t. m. je fara Šmartenska pri Litiji zložila za sv. Očeta: 2 tol. (4 gl. 12 kr. st. d.), 3 sr. dvaja., pa 30 gld. 86 kr. n. d. ter jim vošči, da bi doživeli tudi še zmago sv. Cerkve, kakor so doživeli veselo 25letnico papeštva. — Iz Teržiča 45 gl. v bank., 4 gl. st. d. in 1 gl. nov. d. v sr., 50 frank. v zlatu. Darivci priserčno vošijo sv. Očetu srečo k 25letnici in prosijo jih za sv. blagoslov za-se in za svoje družine. (Dalje prihodnjič.)